

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Heirweg 60 (De Pinte, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2020C349
November 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Floortje Heirman

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksoopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie.....	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied.....	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering.....	13
1.3.6.2	Geplande werken.....	14
1.4	Assessmentrapport.....	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	21
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	22
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	23
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis.....	25
1.4.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	25
1.4.2.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	34
1.4.2.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	35
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen.....	38
1.5	Synthese	42
2	Bibliografie.....	44

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	15
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).....	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijn (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 10: Hoogteverloop (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	24
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	35
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	36
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	36
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	38
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1990 (Bron: Geopunt).....	39

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	39
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	41

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....16

1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	De Pinte
	Deelgemeente	/
	Postcode	9840
	Adres	Heirweg 60 9840 De Pinte
	Toponiem	Heirweg 60
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 99619 Y _{min} = 185515 X _{max} = 99971 Y _{max} = 185835
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	De Pinte, Afdeling 1, Sectie C, nr's 297c, 297/2c, 298d, 298e, 299/2b, 300/2b, 300e, 301a, 301/2c, 302c, 300f Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Floortje Heirman (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande verkavelingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 6,7 ha; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel economisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de verkavelingsvergunning. In functie van de timing van het project wenst de opdrachtgever eerst de vergunningsaanvraag in te dienen.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Heirweg De Pinte werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen.

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

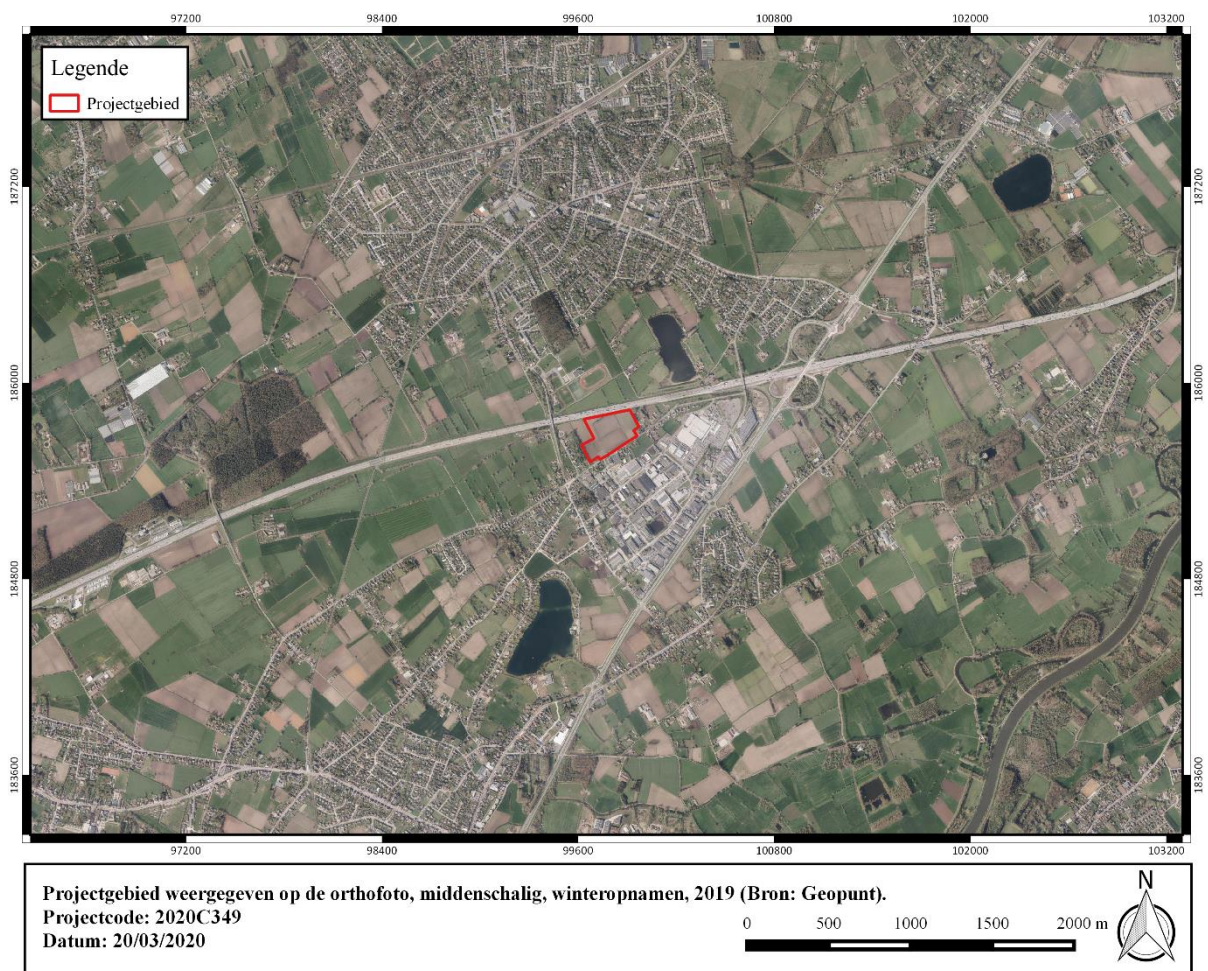
² <http://www.geopunt.be/>

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in De Pinte, in de provincie Oost-Vlaanderen. De gemeente grenst in het noorden aan Sint-Denijs-Westrem, in het oosten aan Zwijnaarde en Zervergem, in het zuiden aan Nazareth en in het westen aan Deurle en Sint-Martens-Latem.

De projectzone is gesitueerd in de Heirweg, ter hoogte van huisnummer 60, op zo'n 1,2 km ten zuiden van de huidige dorpskern. Het plangebied beslaat een oppervlakte van ca. 6,7 ha en omvat percelen 297c, 297/2c, 298d, 298e, 299/2b, 300/2b, 300e, 301a, 301/2c, 302c en 300f van afdeling 1, sectie C. De noordelijke grens sluit aan bij de E17; de oostelijke grens wordt uitgemaakt door percelen 347d, 306c, 304h, 302/2e en 302/2f; de zuidelijke grens sluit aan bij de Heirweg; en de westelijke grens wordt bepaald door percelen 442c, 442b, 291a en 293d. op zo'n 100 m ten noorden stroomt de Duivebeek die in verbinding staat met zowel de Leie in het noorden als de Schelde in het zuiden.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 6,7 ha.

Momenteel is de projectsite integraal in gebruik als akkerland, met uitzondering van een kleine bebouwde zone van ca. 200 m² in het zuiden van het terrein.

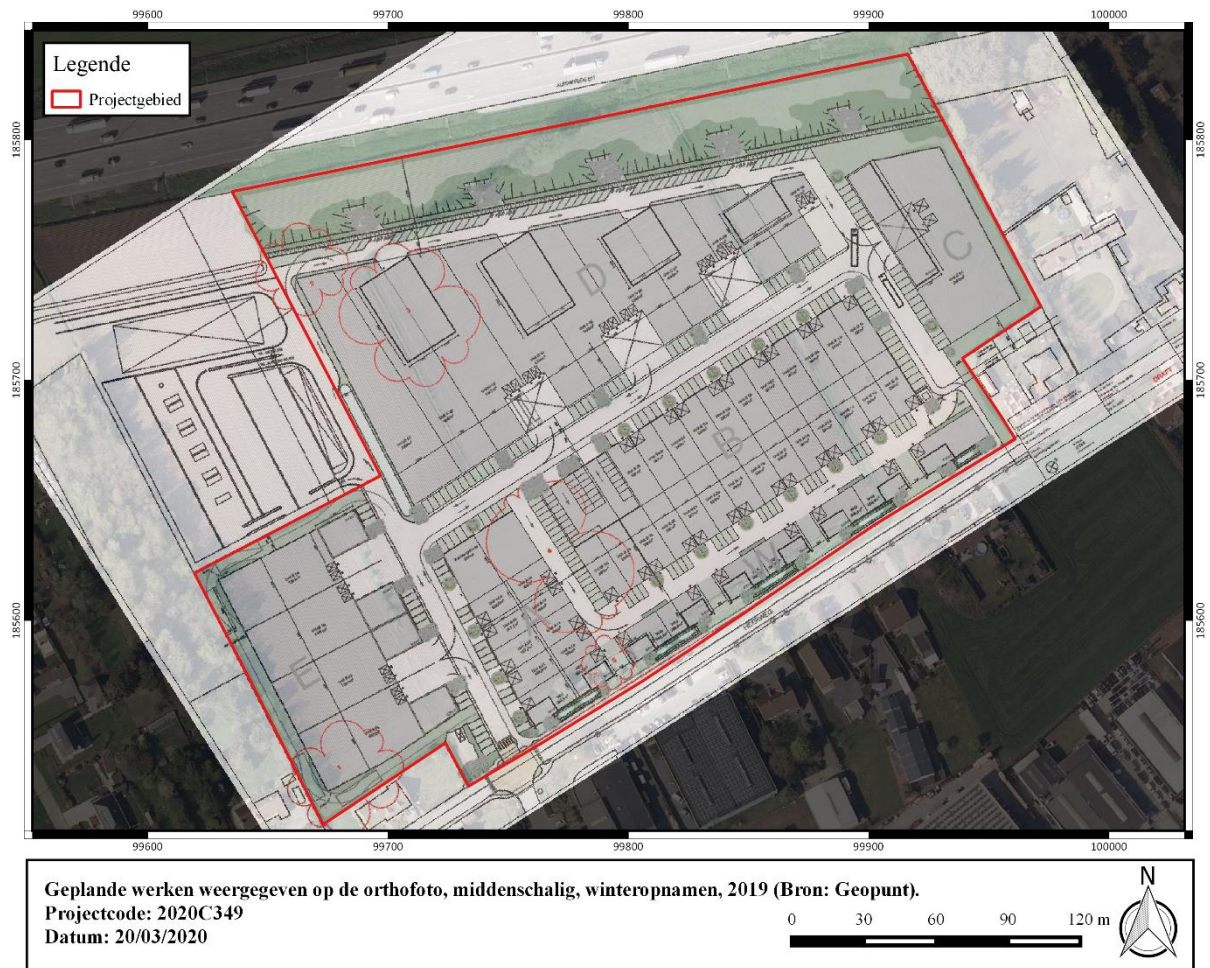

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein in een nieuw bedrijventerrein bestaande uit 64 bedrijfsunits met centrale wegenis en bijhorende nutsvoorzieningen. Naast de voorziene parkeerplaatsen, is tevens een groenzone met wadi gepland. Deze wadi bevindt zich in het noorden van het plangebied.

Het lijkt geen twijfel dat alle geplande werken in het kader van deze ontwikkeling en het met de bouwwerken gepaard gaande werfverkeer het potentieel aanwezig bodemarchief over het volledige terrein zullen bedreigen. Rekening houdende met de geplande werken kan uitgaan worden van een integrale verstoring van het terrein.

Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Zandstreek binnen de Vlaamse Vallei
Tertiair	Lid van Kortemark (Formatie van Tielt)
Quartair	Type 3
Bodemtypes	Sdc, Zdc(h), Zdc, Zch, Zdg
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	9,3 – 10,9 m TAW
Hydrografie	Bovenscheldebekken (deelbekken: Scheldemeersen Oost-Vlaanderen) Waterlopen: Duivebeek

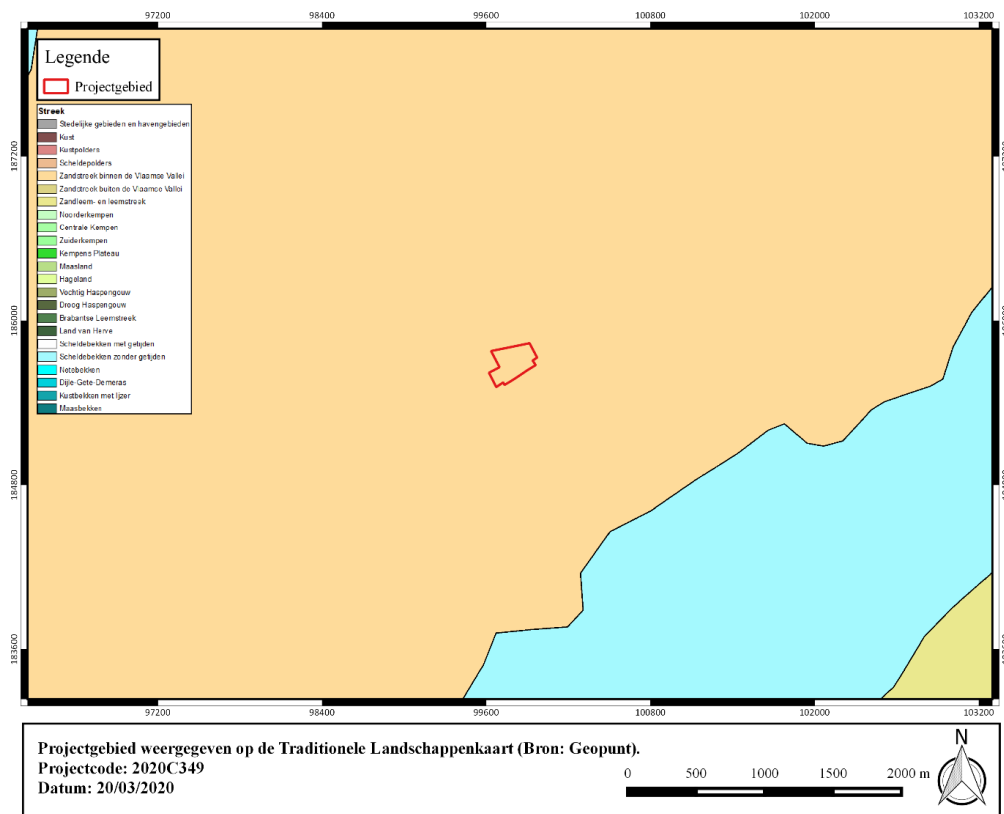
1.4.1.1 Landschappelijke situering

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei.

De projectsite situeert zich in het interfluvium van de Leie en de Schelde en maakt deel uit van de Vlaamse Vallei die morfologisch gekenmerkt wordt door een relatief vlak reliëf. Tijdens de beginfase van het Pleniglaciaal de rivieren een grote laterale uitbreiding gekend waardoor de volledige breedte van de vallei werd ingenomen. Aan dit sedimentatiepatroon komt een eind in het Tardiglaciaal dat wordt gekenmerkt door een beduidende klimaatsverbetering, op enkele koude fases na. Belangrijk is een hervatting van fluviaatiele activiteit met in een eerste fase een uitschuring van de huidige valleien. De rivieren nemen een meanderend patroon aan waarbij de Leie een *underfit river* wordt die in een bovenmaatse vallei vloeit.

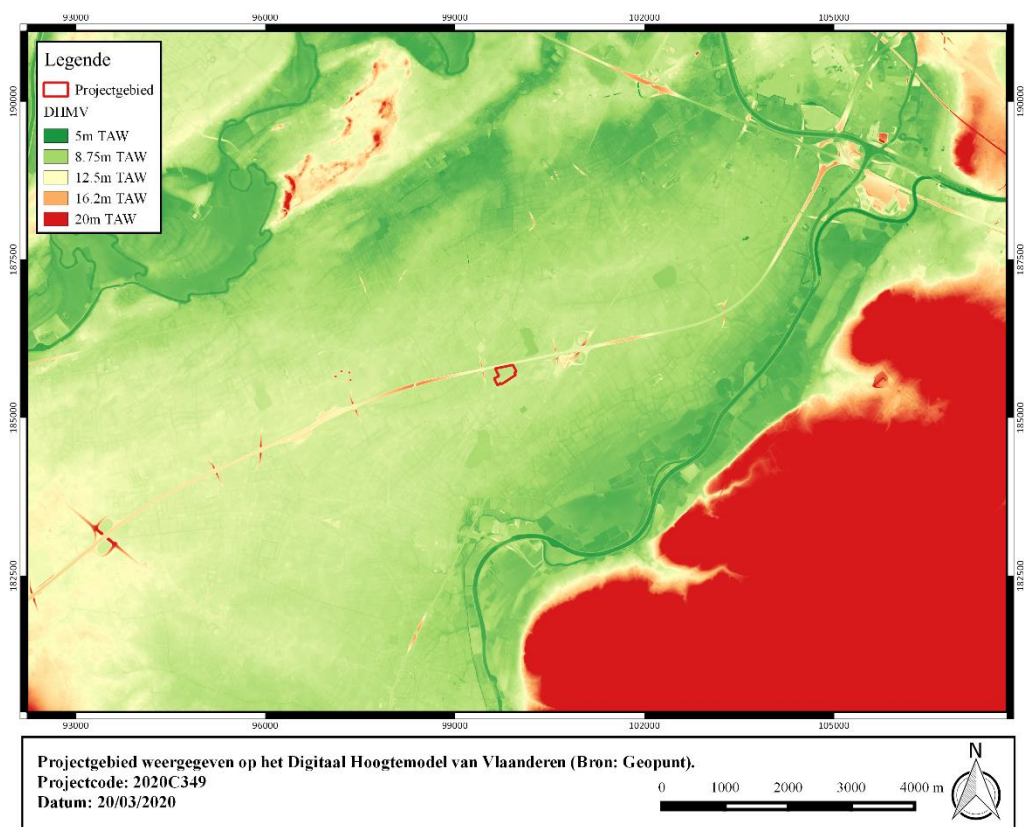
Binnen de Vlaamse Vallei zijn op het microreliëf wel lichte hoogteverschillen waar te nemen. Het plangebied zelf is gelegen op binnen de Vlaamse Vallei, op een Weichseliaan terras dat is omgeven door de Leie ten noorden en de Bovenschelde ten zuiden. De afwatering gebeurt richting de uitgesneden Holocene valleien van beide voornoemde waterlopen. Op zo'n 120 m ten noorden van het plangebied stroomt de Duivebeek die via andere waterlopen in verbinding staat met zowel de Leie als de Bovenschelde.

Het lokaal hoogtemodel situeert het plangebied op een hoogte van ca. 9,3 – 10,9 m TAW. Het zuidelijk deel van het plangebied is ca. 50 cm hoger gelegen dan het noordelijk deel. Het microreliëf wijst op een zekere mate van reliëfwijziging van het terrein in het verleden. Dit gebeurde mogelijk voor een optimale ontwatering van het terrein in functie van akkerbouw. De lagergelegen zones duiden vermoedelijk drainagegreppels aan. Hydrografisch gezien is de projectzone gelegen in de Bovenscheldebekken (deelbekken: Scheldemeersen Oost-Vlaanderen).

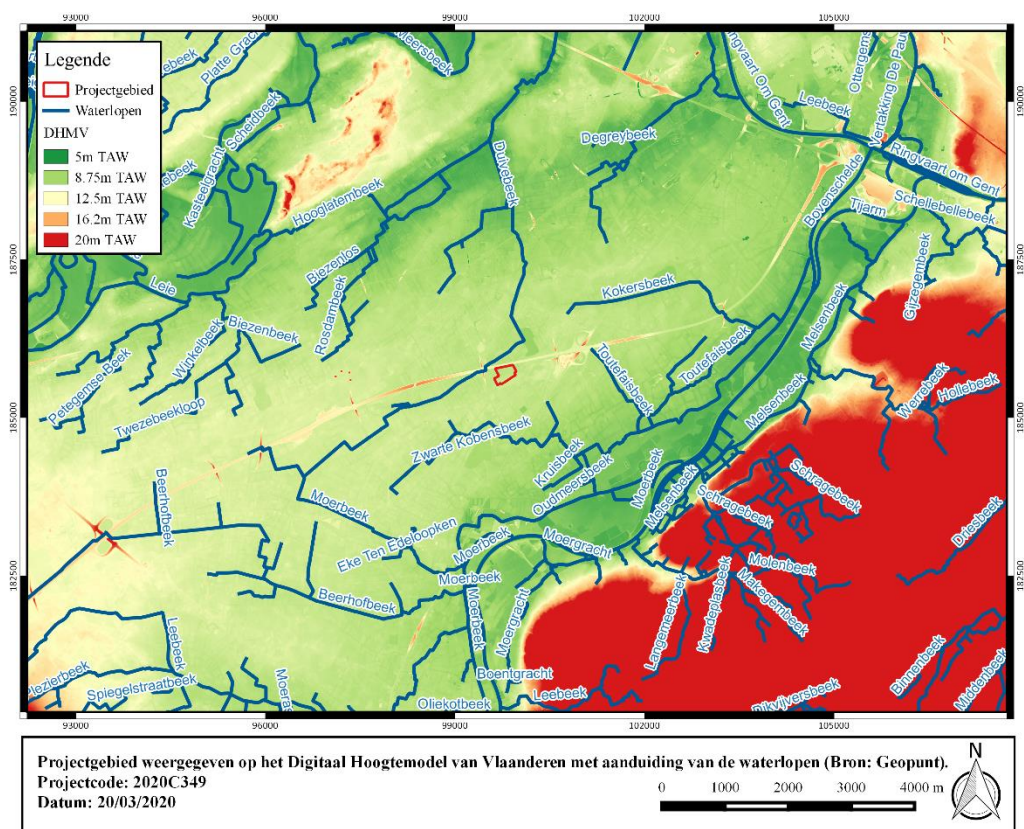

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

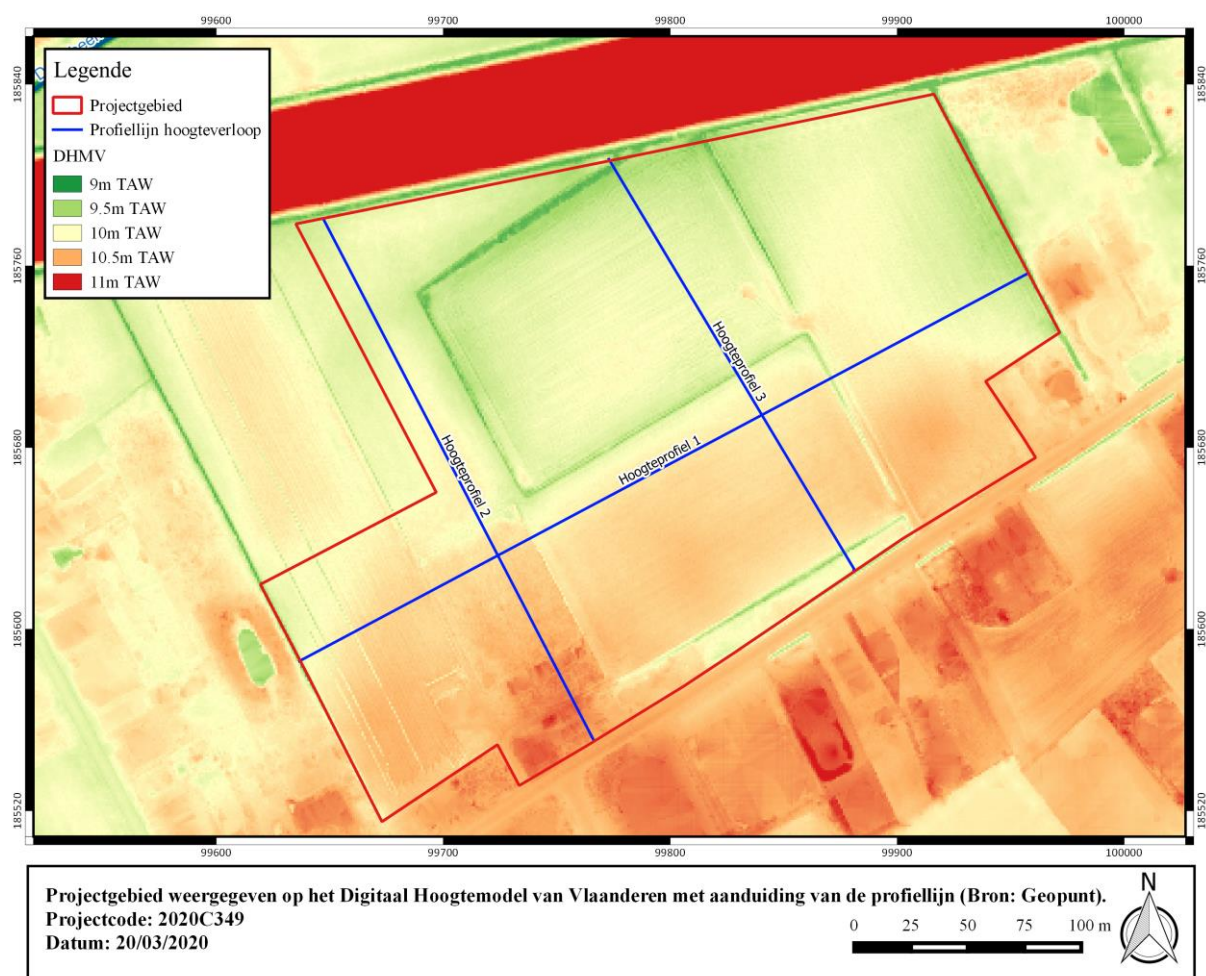

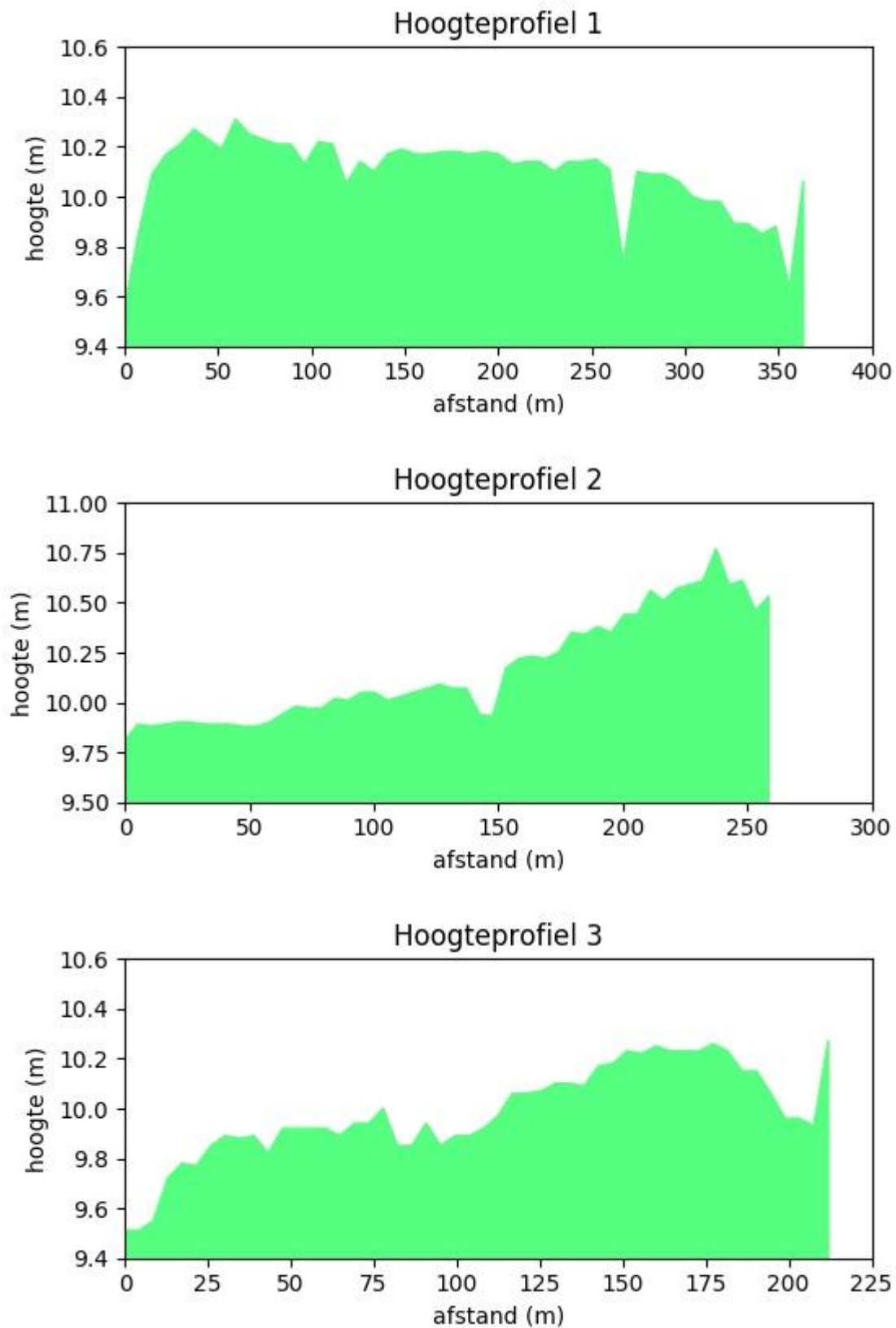
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijn (Bron: Geopunt).

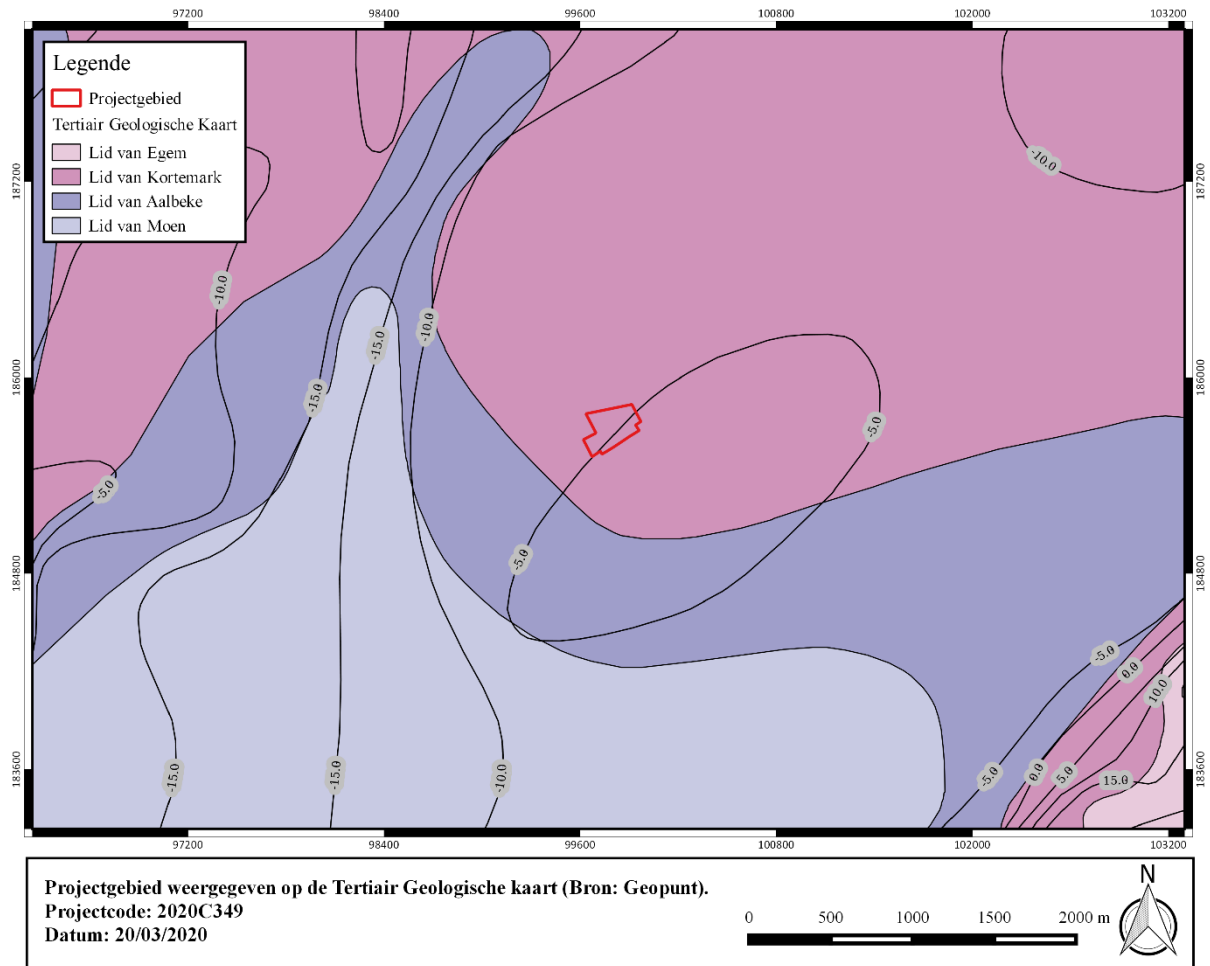

Figuur 10: Hoogteverloop (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Lid van Kortemark (Formatie van Tielt). De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

Het Lid van Kortemark bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

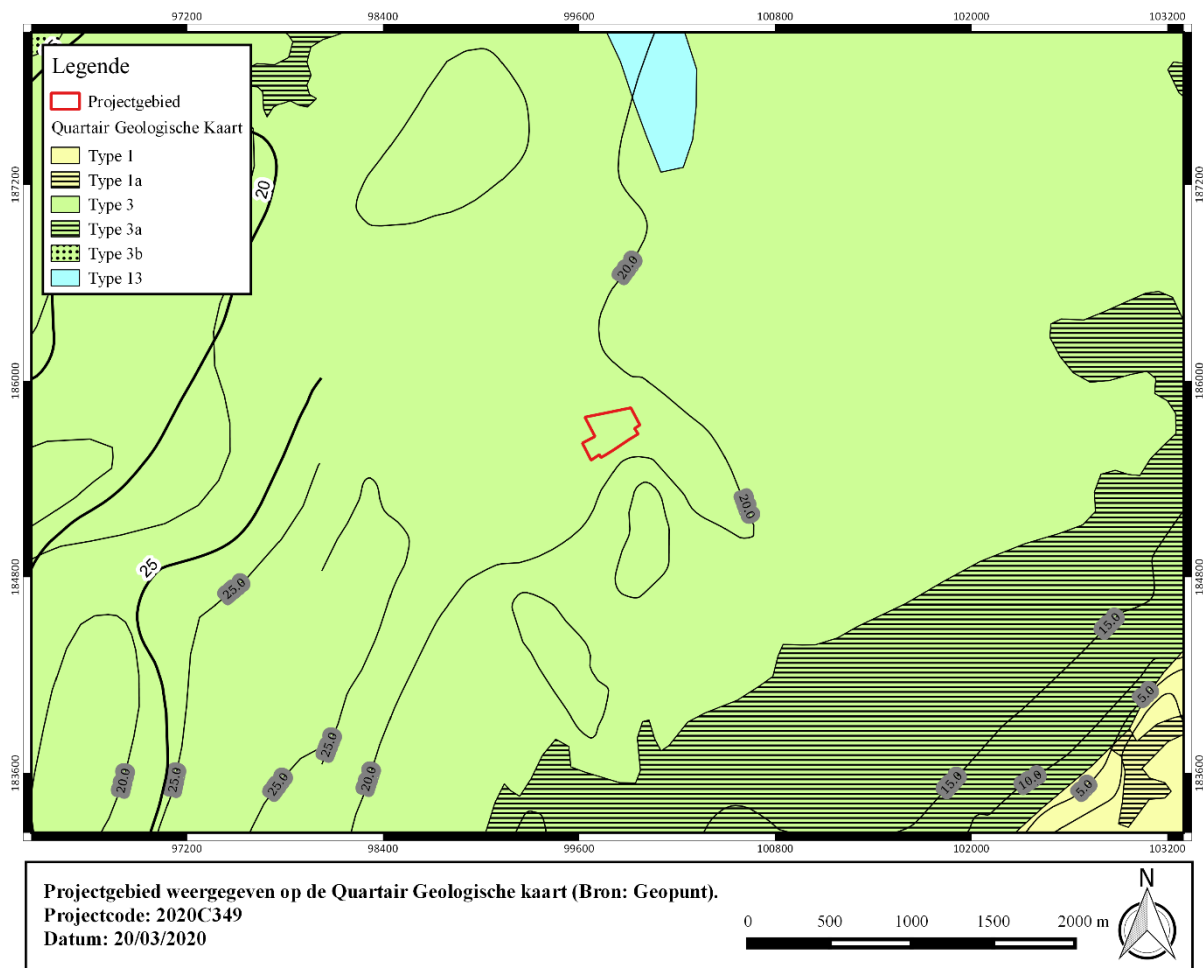

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

Binnen de contouren van het plangebied zijn 5 bodemtypes aanwezig.

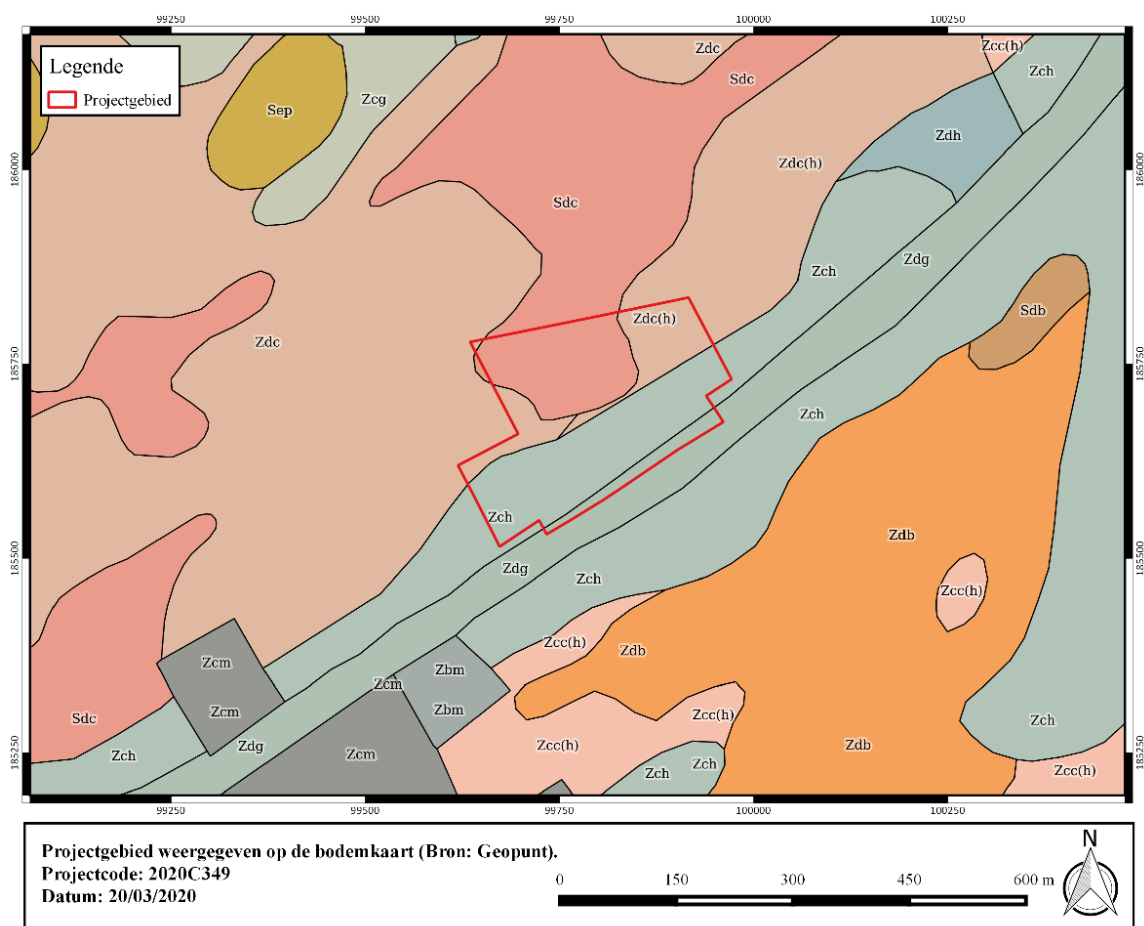
Het bodemtype **Zdg** is een matig natte zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont. De Podzol B horizont is hier intact bewaard en is vaak verkit. Onder bos is een heterogene Ap horizont aanwezig. Op minder dan 60 cm beginnen roestverschijnselen en beginnen dus in de B2 horizont. Hierdoor zijn deze vaak moeilijk te zien.

Het bodemtype **Sdc** is een matig natte lemig-zandbodem met sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont. Het is een grijsbruine Podzolachtige bodem of Prepodzol. Deze bodems hebben een grijsbruin tot donker grijsbruine bouwvoor van ca. 25 cm dik. De Ap rust meestal op een bruinachtige overgangshorizont. Op 60-80 cm begint meestal de verbrokkelde textuur B die vaak sterk is aangetast. In het Prepodzolstadium heeft deze horizont ijzerconcreties. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm.

Het bodemtype **Zdc(h)** en **Zdc** zijn matig natte zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bovengrond van deze bodems is donker grijsbruin, goed humeus, ongeveer 30 cm dik en rust veelal op een 10-20 cm dikke iets bruinere overgangshorizont, gevolgd door een sterk gevlekt textuur B horizont met talrijke bleekbruine instulpingen van grijs materiaal en soms harde kleine ijzerconcreties. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm.

Het bodemtype **Zch** is een matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De bovengrond is goed humeus, 30-60 cm dik en donker bruingrijs van kleur. De Podzol B is 20-30 cm dik en is verbrokkelde in harde concreties. Roestverschijnselen komen voor tussen 60 en 90 cm.

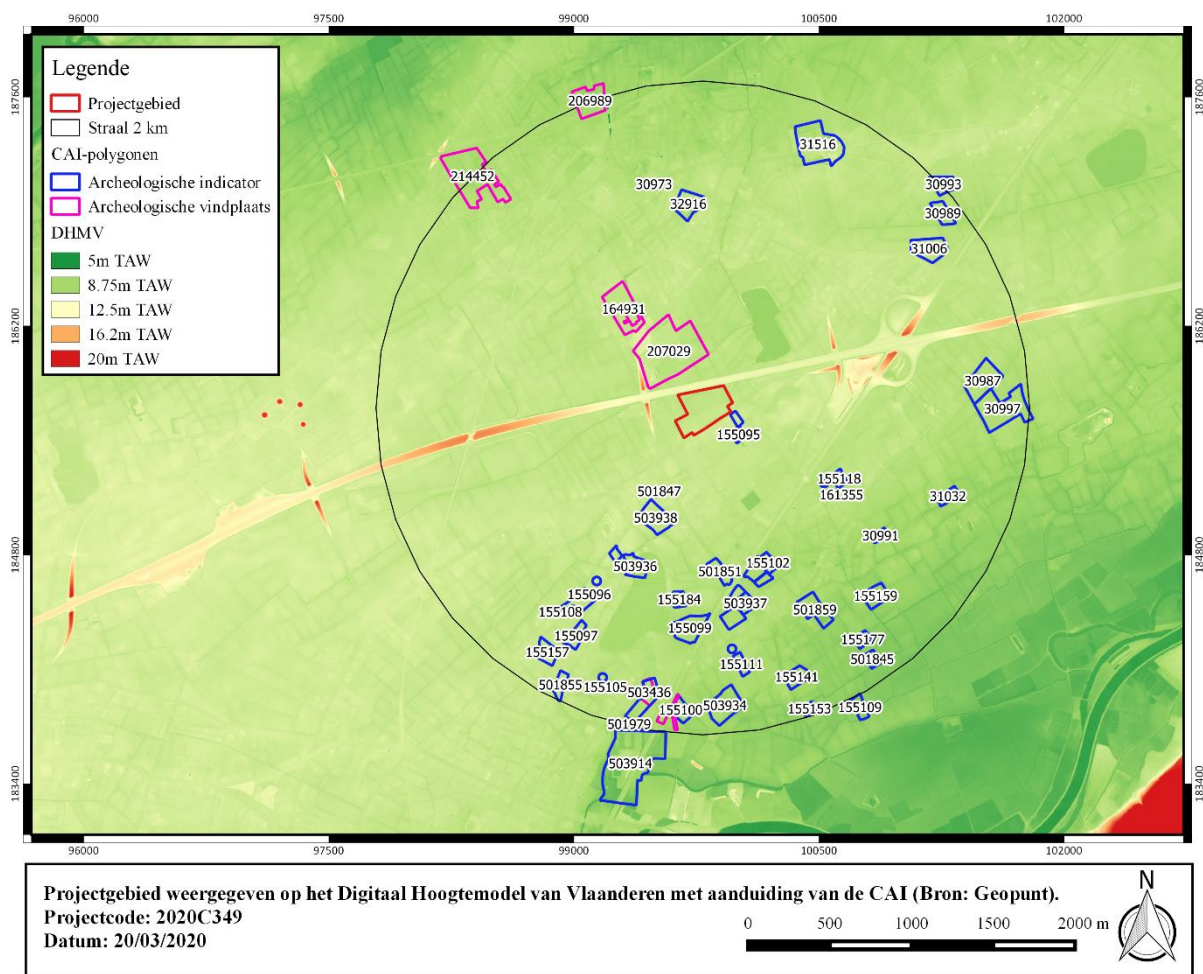
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen of indicatoren gekend. Direct ten zuidoosten van het onderzoeksgebied werden bij veldprospecties wel lithische artefacten gerecupereerd. Ten noorden van de E17 werden reeds 2 proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd aan de Nieuwstraat en 'Moerkensheide'. Hierbij werden in hoofdzaak resten uit de vroegmoderne periode aangesneden waarbij verder vlakdekkend onderzoek weinig zinvol werd geacht. Ook verder noordwaarts bij prospecties aan de Bommelstraat en de Berkenlaan werden hoofdzakelijk postmiddeleeuwse relictten in kaart gebracht. Verder zuidwaarts op het grondgebied van deelgemeente Eke bracht noodonderzoek in functie van collectorwerken enkele sporen uit de metaaltijden aan het licht maar ook nederzettingenresten en funeraire sporen uit de Romeinse periode. Ook bij ouder, vlakdekkend onderzoek langs de N60 werden resten uit de metaaltijden maar vooral nederzettingssporen uit de Romeinse periode aangetroffen. Naast deze vastgestelde archeologische sites valt echter een groot aantal indicatoren op die zijn opgenomen op het kaartblad van de CAI. Deze polygonen betreffen in hoofdzaak veldprospecties waar voornamelijk lithisch materiaal en keramiek uit de middeleeuwen is gerecupereerd. Hoewel de gekende waarden slechts een indicatief karakter hebben lijkt het er op dat oudere bewoningssporen uit de metaaltijden en Romeinse periode zich meer op de rand van de Scheldevallei bevinden, waarlangs eveneens een grote verspreiding van lithische artefacten en middeleeuws vondstmateriaal opgemerkt kan worden. Er kan uiteraard niet uitgesloten worden dat deze oudere resten zich ook uitstrekken over de volledige rug tussen de Leie en de Schelde. Het gebied moet een uiterst gunstige locatie geweest zijn voor zowel de mesolithische mens als vroege landbouwers.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

30031	Controle van werken (1998); NK: 15 m Ijzertijd: 5-tal kuultjes. Midden-Romeinse tijd: paalsporen, kuilen, wegtracé, gebouwplattegrond en vermoedelijk ook brandrestengraven. Bron: De Clercq, Deschieter & De Mulder, 2000. Noodonderzoek op de Aquafin-collector Eke. Romeinse bewoningssporen langs de N60. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium, Jaarverslag 1999, p. 149-151.
164931	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter 18de eeuw: kuilen en greppels met een vrij hoge densiteit Bron: Reyns, N. Van der Kelen A. 2013: Archeologisch vooronderzoek De Pinte-Nieuwstraat (fase 2), Rapporten All-Archeo bvba, 189, Bornem.
206989	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Nieuwste tijd: kuilen en verstoringen.

	Bron: Van der Kelen, A. Cleda, B. Reyns, N. 2014: Archeologisch vooronderzoek De Pinte – Berkenlaan – Langevelddreef, Rapporten All-Archeo bvba 192, Bornem.
207029	Mechanische prospectie (2012); NK: 15 meter Nieuwe tijd: greppels Nieuwste tijd: greppels en afvalkuil Bron: De Smaele B., De Kreyger, F., Pieters, H., 2014: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. (proefsleuven) op de site 'Moerkensheide' te De Pinte (Oost-Vlaanderen), Adede Archeologisch Rapport 23, s.l.
214452	Mechanische prospectie (2016); NK: 15 m Nieuwste tijd: enkele recente sporen. Bron: Massagé L., Smeets M. 2016: Het archeologisch vooronderzoek aan de Bommelstraat te De Pinte, Archeo-rapport 349, Kessel-Lo.
216442	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m Nieuwe tijd: greppels en kuilen. Bron: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert, Bruno Polfliet 2017: Moerkensheide (De Pinte, Oost-Vlaanderen), Ruben Willaert.
501865	Opgraving (1972); NK: 15 m Vroeg-Romeinse tijd: 4-tal gebouwen (woongebouw, bedrijfsgebouw, schuurtje, keldertjes en voorraadkuilen), cisterne, aardewerk, bouwmateriaal, ijzerslakken en ijzererts (metaalbewerking). Bron: M. Rogge & Vermeulen F., 1983. Een inheems-Romeinse nederzetting te Eke. In: Heemkring Scheldeveld. Jaarboek XII, pp. 35-73.
503436	Opgraving (1984); NK: 15 m Bronstijd: kuilen met houtskool, verbrand bot en aardewerkscherven in prehistorische techniek. Romeinse tijd: nederzetting (kuilen, paalsporen, 3 parallelle grachtjes, 3 gelijk georiënteerde houten gebouwen), brandrestengraven. Bron: M. Rogge & Vermeulen F., 1983. Een inheems-Romeinse nederzetting te Eke. In: Heemkring Scheldeveld. Jaarboek XII, pp. 35-73.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

30973	Indicator cartografie; NK: 150 meter 18 ^{de} eeuw: Pastorij: enkel funderingen, opgericht in 1794 afgebroken in 1860 Van Twembeke, J. 1991: Over het ontstaan van de parochie De Pinte. Heemkring Scheldeveld, Jaarboek 20, pp. 85-106.
-------	--

31516	Indicator cartografie; NK: 15 meter Vroege middeleeuwen: Abdijhoeve behorend tot de Sint-Pietersabdij te Gent, door latere verbouwingen kreeg het de allure van een kasteel. Pas eind 13de eeuw uitgroeid tot belangrijk domein met centraal gelegen landhuis. Bron: De Potter, F. en Broeckaert, J. 1973: Geschiedenis van De Pinte. Jaarboek Scheldeveld IV, pp.7-26.
32916	Indicator cartografie; NK: 15 meter Middeleeuwen: site met walgracht – oudste vermelding in 1359. Van Twembeke, J. 1991: Over het ontstaan van de parochie De Pinte. Heemkring Scheldeveld, Jaarboek 20, pp. 85-106.

Veldprospecties

30987	Veldprospectie (1984); NK: 15 meter 18de eeuw: aardewerk, bouwmateriaal, nagels. Bron: Tielemans P., 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Zevegem: prospectie- analyse - synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30989	Veldprospectie (1984); NK: 15 meter Steentijd: kling met gebruikssporen, werktuig met klop- en pletsporen, afslagen. Bron: Tielemans, P.1986: Archeologisch onderzoek in de gemeente Zevegem: prospectie – analyse – synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30991	Veldprospectie (1985); NK: 15 meter 18de eeuw: alleenstaande site met walgracht – nauwelijks verandering door de eeuwen heen (op basis van cartografische bronnen) – scherven gerecupereerd (laat reducerend gebakken aardewerk) Bron: Tielemans, P.1986: Archeologisch onderzoek in de gemeente Zevegem: prospectie – analyse – synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30993	Veldprospectie (1985); NK: 15 meter Steentijd: kern met verscheidene slagrichtingen, geretoucheerde cortikale afslag, geretoucheerde afslag, werktuig met klopsporen. Bron: Tielemans, P.1986. Archeologisch onderzoek in de gemeente Zevegem: prospectie – analyse – synthese. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30997	Veldprospectie (1985); NK: 15 meter Late middeleeuwen: aardewerk, bouwmateriaal. Bron: Tielemans P., 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Zevegem: prospectie- analyse - synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
31006	Veldprospectie (1985); NK: 15 meter Steentijd: fragment van een gepolijste bijl, corticale afslag met geretoucheerde boord, fragment van een kling met geretoucheerde boord, geretoucheerde afslag,

	kern, werktuig met plet- en klosporen, werktuig met pletsporen, afslag met verbrijzelde boord, microklingen, afslagen Bron: Tielemans, P.1986: Archeologisch onderzoek in de gemeente Zevergem: prospectie – analyse – synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
31032	Veldprospectie (1985); boring (1986); NK: 150 meter 18de eeuw: veel baksteenpuin en kalkmortel met enkele volledige bakstenen vermengd – bij boringen: op plaats gebouw op Ferraris ondiepe bouwvoor volledig verstoord met baksteenpuin – oxiderend gebakken aardewerk-grachtdepressies, enkel zuidoostelijke gracht gevuld met water: morfologie laat site met walgracht vermoeden. Bron: Tielemans, P.1986: Archeologisch onderzoek in de gemeente Zevergem: prospectie – analyse – synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
155095	Veldprospectie (1980); NK: 15 meter Steentijd: afslagstuk met gebruikssporen, 2 fragmenten onbewerkte silex Bron: Bauters, L. 1985. Eke. Archeologische Inventaris Vlaanderen. Band IV.
155096	Veldprospectie (1980); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155097	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: aardewerk. Late middeleeuwen: aardewerk. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155098	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: afslagstuk met gebruikssporen Bron: Bauters, L. 1985. Eke. Archeologische Inventaris Vlaanderen. Band IV.
155099	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Middeleeuwen: aardewerk. Late middeleeuwen: aardewerk. Onbepaald: aardewerk. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155100	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: aardewerk. Late middeleeuwen: aardewerk. Onbepaald: aardewerk. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155101	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter

	Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155102	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Late middeleeuwen: aardewerk. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155103	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155105	Veldprospectie (1981); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155108	Veldprospectie (1981); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155109	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155111	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155118	Veldprospectie (1980); NK: 15 meter Steentijd: gekerfde afslag Bron: Bauters, L. 1985. Eke. Archeologische Inventaris Vlaanderen. Band IV.
155141	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Late middeleeuwen: aardewerk. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155145	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Late middeleeuwen: aardewerk. Onbepaald: aardewerk. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155153	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.

155157	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: aardewerk. Late middeleeuwen: aardewerk. Onbepaald: aardewerk. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155159	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155161	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155174	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155177	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155181	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155182	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
155184	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L. 1985, Eke. Archaeologisch Inventaris Vlaanderen, Band IV.
161355	Veldprospectie (2010); NK: 15 meter Late middeleeuwen: zilveren kleine denier of maille onder Gwijde I van Dampierre 1280-1305., Voorzijde: in een parelcirkel een wapenschild met klimmende leeuw naar links, omgeven door drie ringetjes elk tussen twee bolletjes – keerzijde: een lang leeg kruis, met in het midden een punt op de uiteinden bolletjes. Bron: Vondstmelding door Hendrik De Backer
501845	Veldprospectie (1980); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.

501846	Veldprospectie (1980); NK: 15 meter Late middeleeuwen: aardewerk. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
501847	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Late middeleeuwen: reducerend gebakken aardewerk, oxiderend gebakken aardewerk, steengoed, mogelijk te linken met nabijgelegen site met walgracht. Bron: Bauters, L. 1985. Eke. Archeologische Inventaris Vlaanderen. Band IV.
501849	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Midden-Neolithicum: lithisch materiaal. Bron: Bauters, L. 1985. Eke. Archeologische Inventaris Vlaanderen. Band IV.
501850	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal. Late middeleeuwen: aardewerk. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
501851	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Late middeleeuwen: aardewerk, metaal. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
501855	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Middeleeuwen: aardewerk. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
501859	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Onbepaald: site met walgracht. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
503914	Veldprospectie (1981); NK: 150 m Late middeleeuwen: oud kasteel van de Heren van Eecke, opgericht binnen een natuurlijke meander van de Schelde. Vermoedelijk stond het oudste kasteel op een opgehoogde grond. Door de eeuwen heen werd het grachtensysteem gewijzigd. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
503934	Veldprospectie (1980); NK: 15 m Onbepaald: site met walgracht. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.

503936	Veldprospectie (1981); NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
503937	Veldprospectie (1981); NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Bron: Bauters L., 1985, Archeologisch inventaris Vlaanderen, Band IV, Eke, Gent.
503938	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Onbepaalde datering: geen bouwsporen, enkel grachtsporen in L-vorm, geen materiaal aangetroffen bij prospectie. Bron: Bauters, L. 1985. Eke. Archeologische Inventaris Vlaanderen. Band IV.

Onbepaald

501979	Onbepaald; NK: 15 m Nieuwe tijd: het vroegere huis van de vierschaar en de baljuw dat gekoppeld is aan het echter kasteel. Bron: Vlerick C., 1991: Waar stond het derde kasteel van Eecke, Heemkring Scheldeveld, Jaarboek 20, p 181-186.
--------	--

Locatie niet gevonden

241762	Locatie niet gevonden.
--------	------------------------

1.4.2.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

De landschappelijke ligging van het plangebied, op iets hoger gelegen gronden, tussen Leie en Schelde, vlakbij kleinere beekvalleien, moet een aanzienlijke aantrekkingskracht hebben gehad op rondtrekkende jager-verzamelaars. Op verschillende plaatsen is op hoger gelegen terrein binnen de Vlaamse Vallei menselijke aanwezigheid vastgesteld gedurende de steentijd. De nabije ligging van water moet een aantrekkingskracht gehad omwille van het uitvoeren van specifieke activiteiten zoals visvangst. Deze menselijke aanwezigheid gedurende de steentijd wordt bevestigd door talrijke vondsten in de omgeving van het plangebied. De vruchtbare gronden op de rug tussen de Leie en de Schelde moeten tevens een aanzienlijke aantrekkingskracht gehad hebben op vroege landbouwers. In de omgeving van het plangebied – vooral op de rand van het de Scheldevallei zijn talrijke bewoningssporen vastgesteld uit de IJzertijd en de Romeinse periode. Binnen de projectgrenzen is er dus een hoge verwachting naar het aantreffen van sporen uit de steentijd, ijzertijd en Romeinse periode.

De Pinte was het centrum van Scheldeveld, een uitgestrekt heidegebied in het bezit van de Gentse Sint-Pietersabdij. Sinds de 13de eeuw was er een ontginningshoeve ten oosten van de huidige dorpskern. Dit groeide pas eind 18de eeuw uit tot een systematisch ontginningsgebied met stervormig aangelegde dreven, de zogenaamde ‘Zeven Dreven’. Eind 19de eeuw vestigen de eerste tuinbouwbedrijven zich hier, die een belangrijk onderdeel van de plaatselijk economie en grondgebruik vertegenwoordigen.³

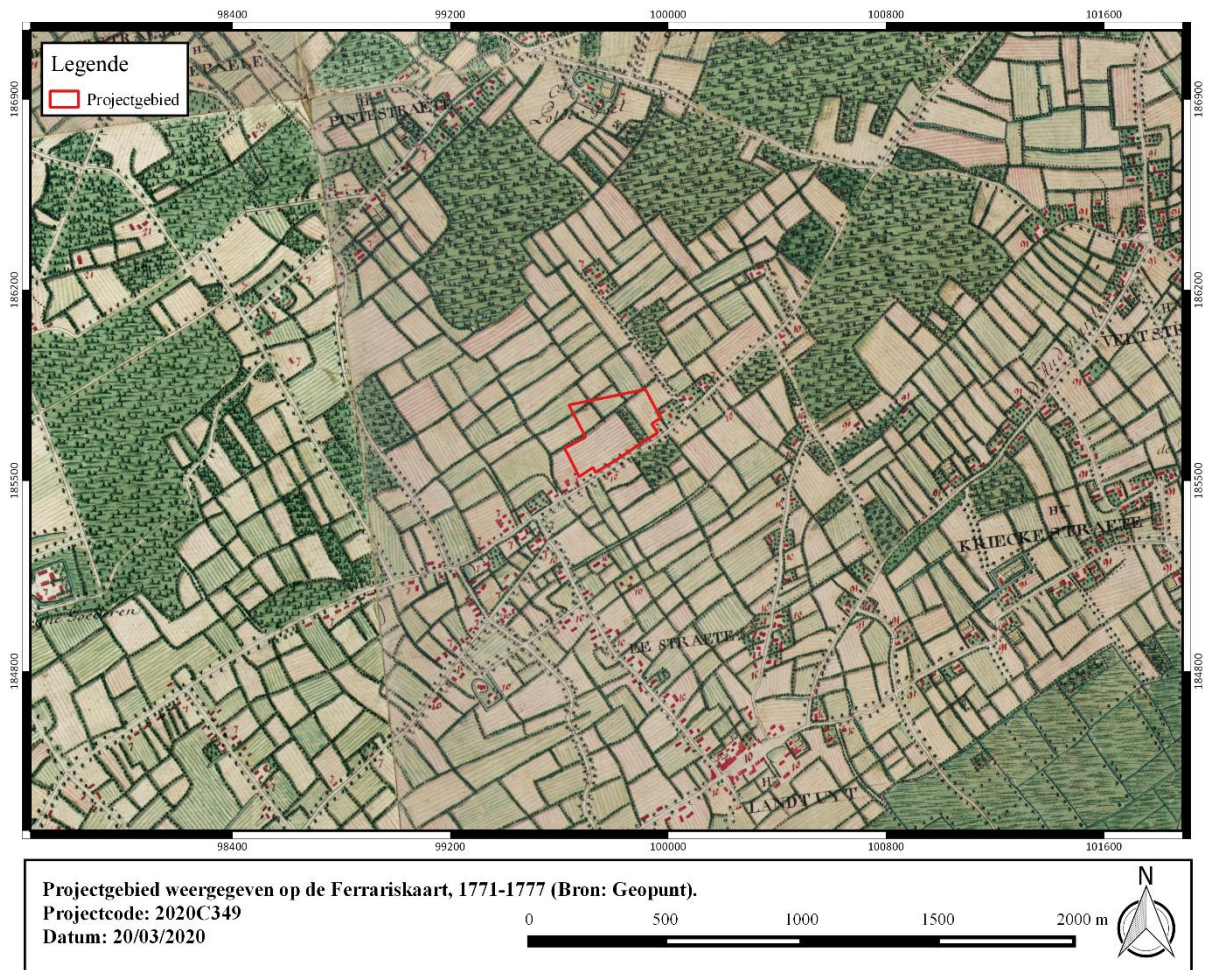
De gemeente De Pinte werd opgericht in 1868. Voorheen was dit het zogenaamde gehucht Klein Nazareth van Nazareth. De Pinte werd genoemd naar een oude herberg in de huidige Pintestraat. Het

³ Inventaris Onroerend Erfgoed

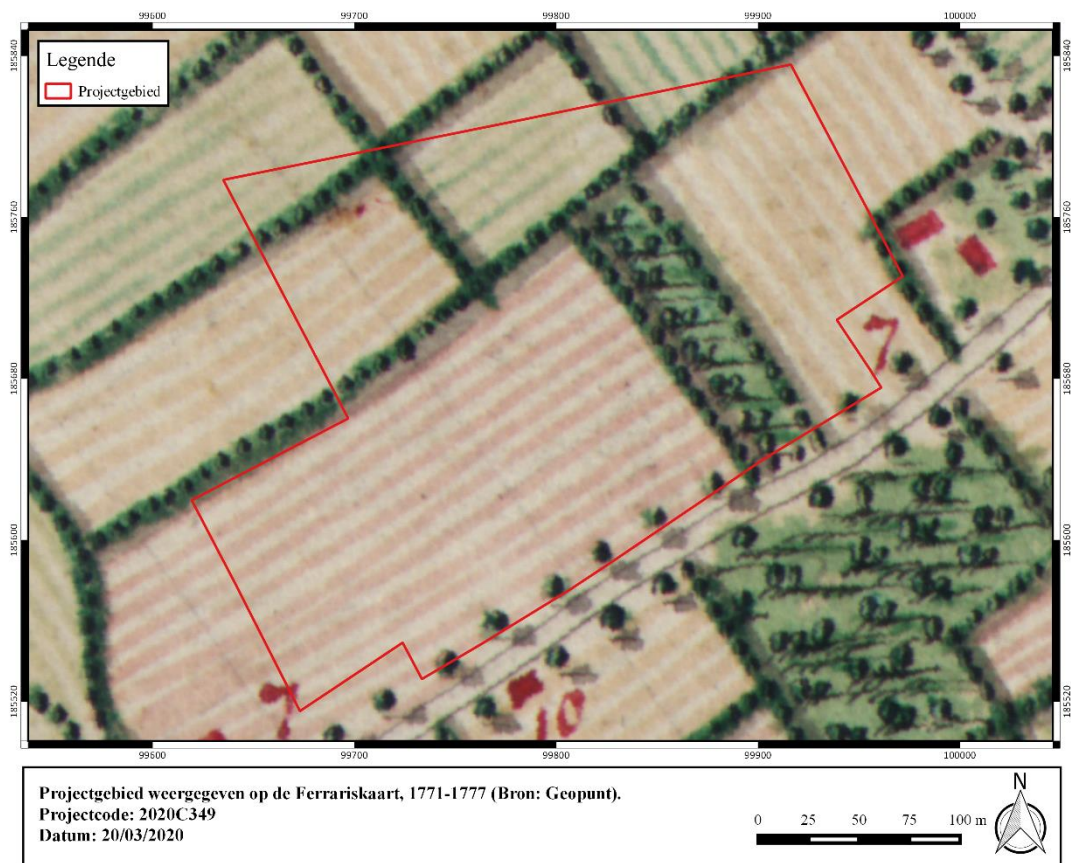
1.4.2.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

De Ferrariskaart uit 1771-1777 karteert het plangebied als akkerland. Centraal is een beboste zone met hoogstammen zichtbaar. Het verloop van de huidige Heirweg is reeds te herkennen. De straatnaam doet vermoeden dat deze weg een oudere oorsprong heeft. De bewoning rondom het onderzoeksgebied heeft zich ontwikkeld langs het wegennet.

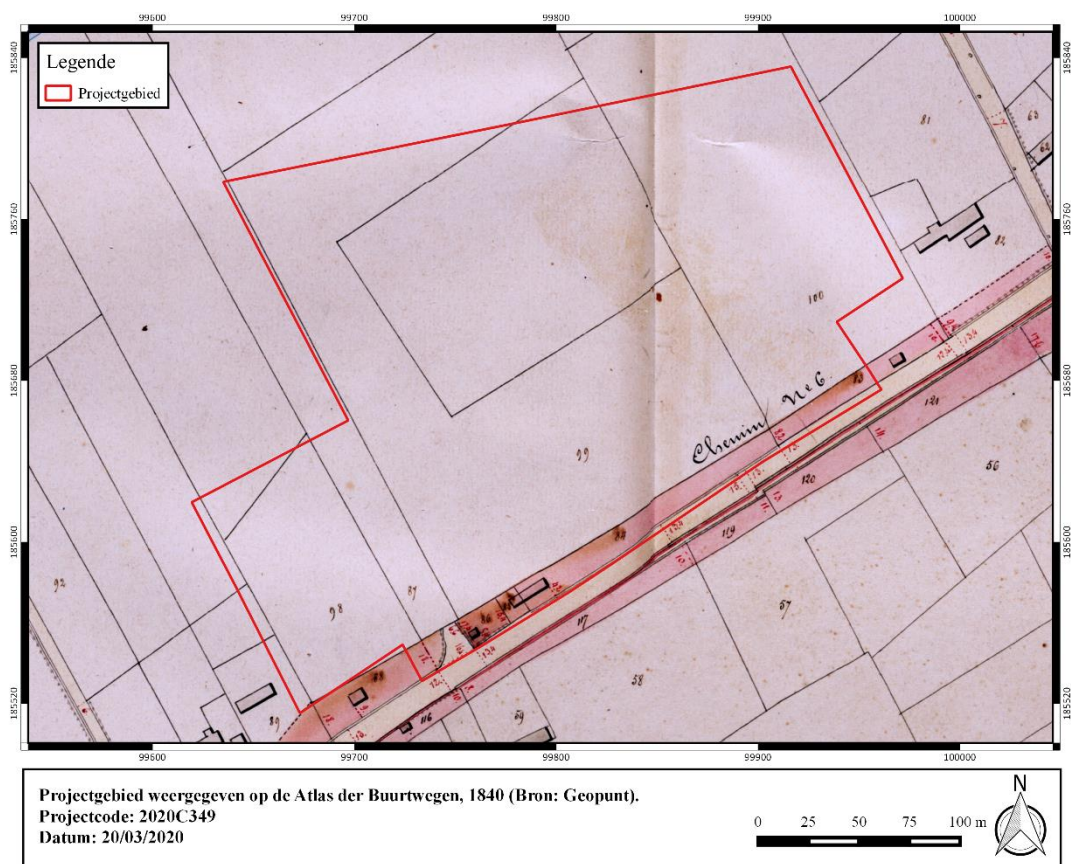
De 19^e-eeuwse bronnen geven bebouwing weer in het zuidelijk deel van het plangebied. De bebouwing neemt de vorm aan van rechthoekige hoeve met bijgebouw. De Atlas der Buurtwegen uit 1840 duidt de Heirweg aan als *Chemin n°6*, de Poppkaart uit 1842-1879 als *Ouden Herreweg*.

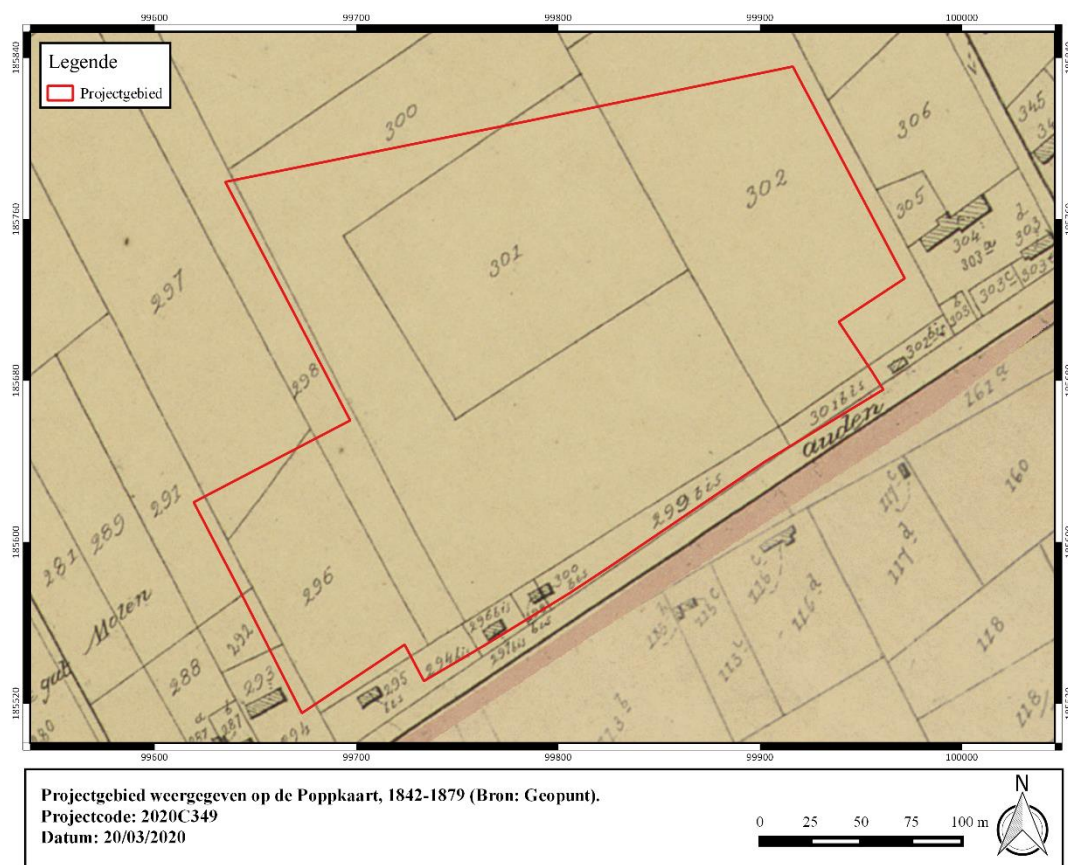
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

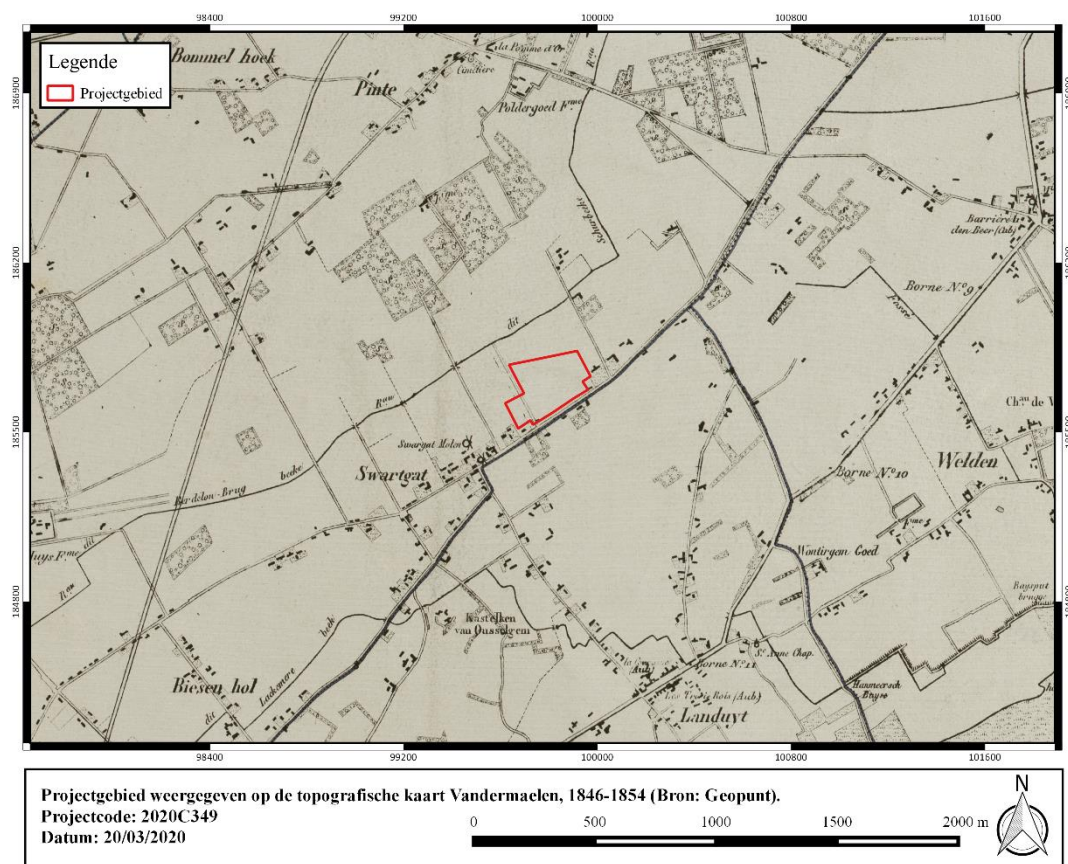
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

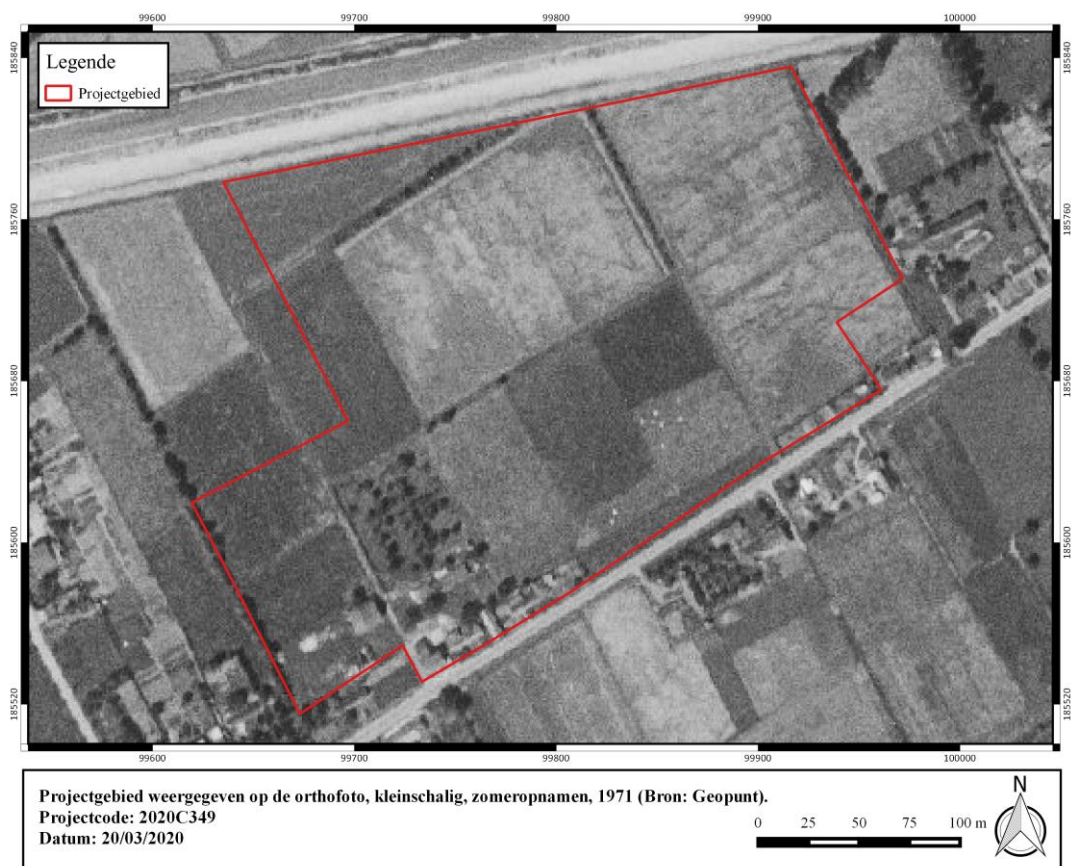

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

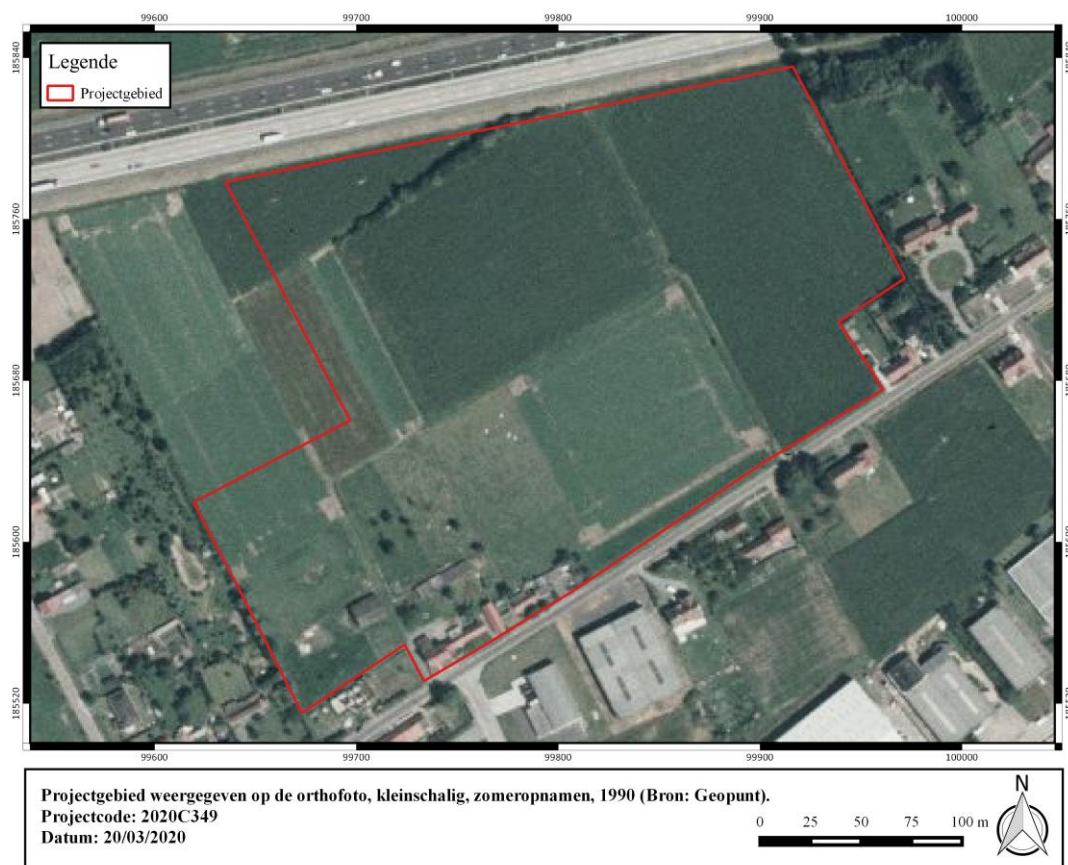

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

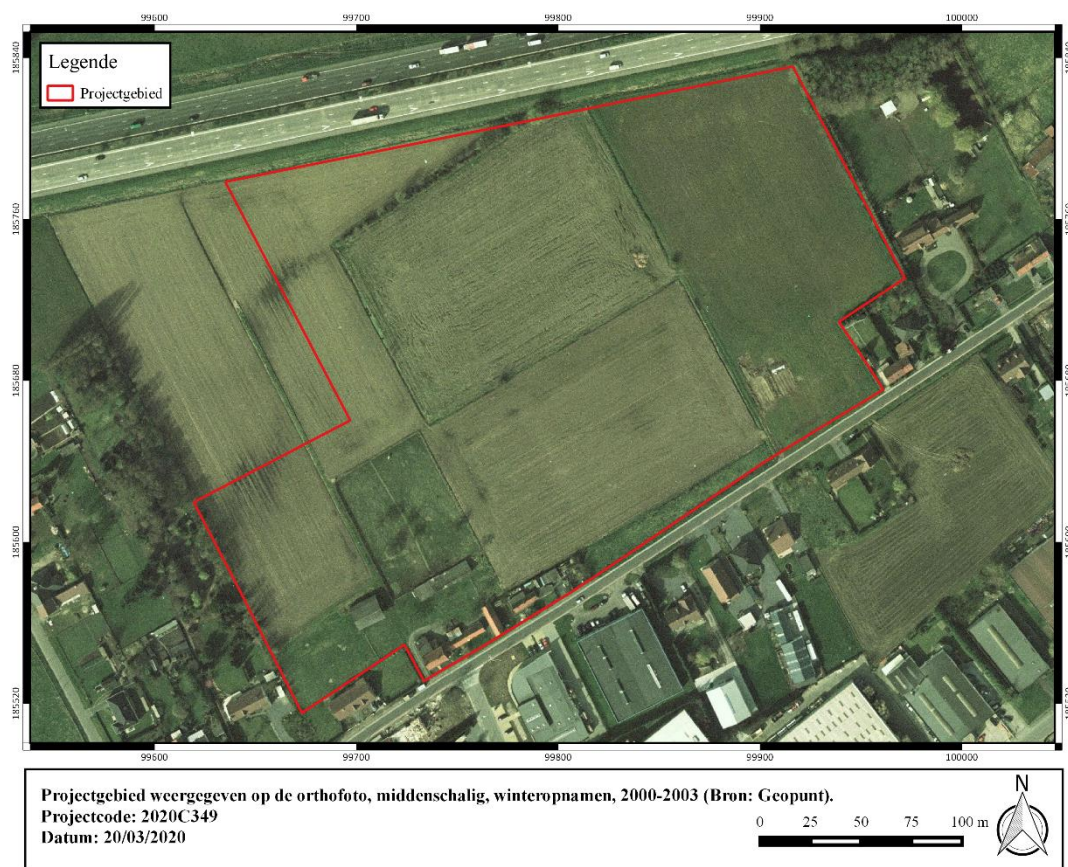
De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contouren van het plangebied gedurende de laatste decennia. Reeds op de orthofoto uit 1971 is het onderzoeksterrein hoofdzakelijk ingenomen als akkerland. Ook zijn delen van het gebied in gebruik als weide en voorzien van stalling. In het zuidwesten is bebouwing zichtbaar die een oppervlakte van ca. 800 m² inneemt. Tot 2018 blijft deze bebouwing aanwezig. In 2019 wordt een groot deel van deze bebouwde zone gesloopt. Op heden rest slecht nog 200 m² van het bebouwde areaal. Het betreft een rechthoekige woning met bijgebouw. Het volledige terrein is op heden in gebruik als akker. Het terrein wordt aangesneden door een aantal perceelsgreppels.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1990 (Bron: Geopunt).

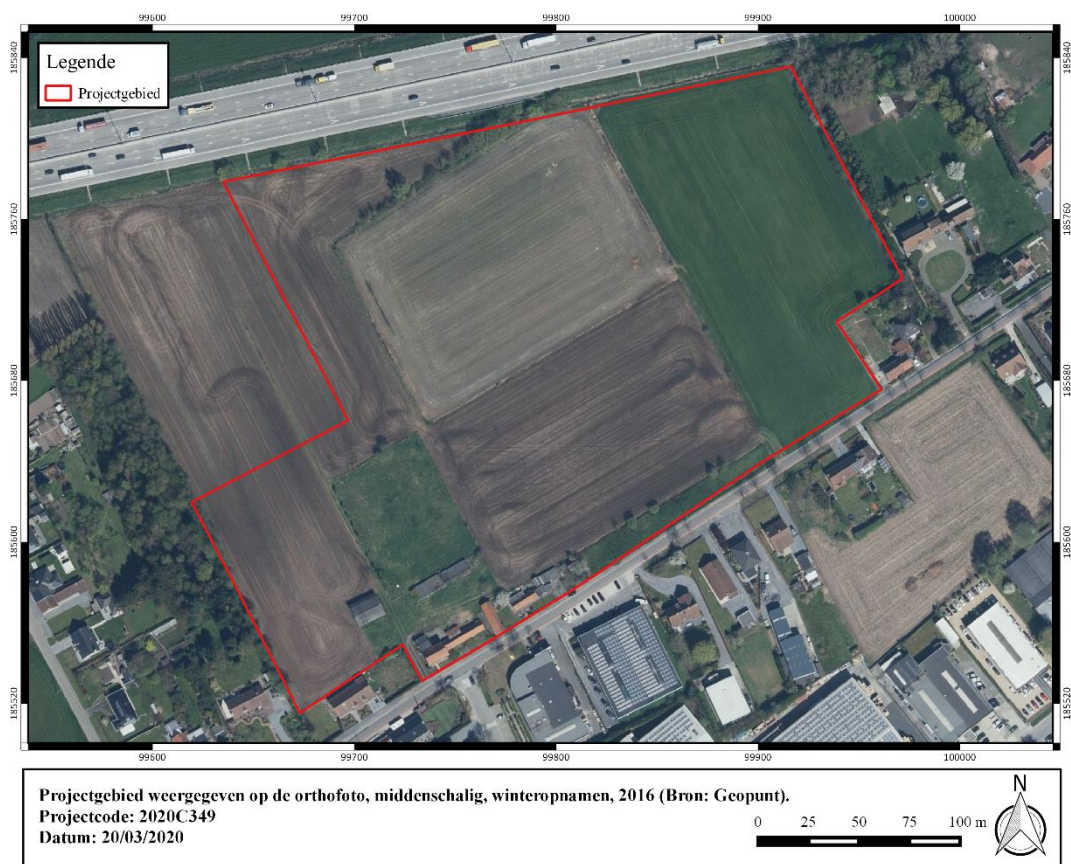

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

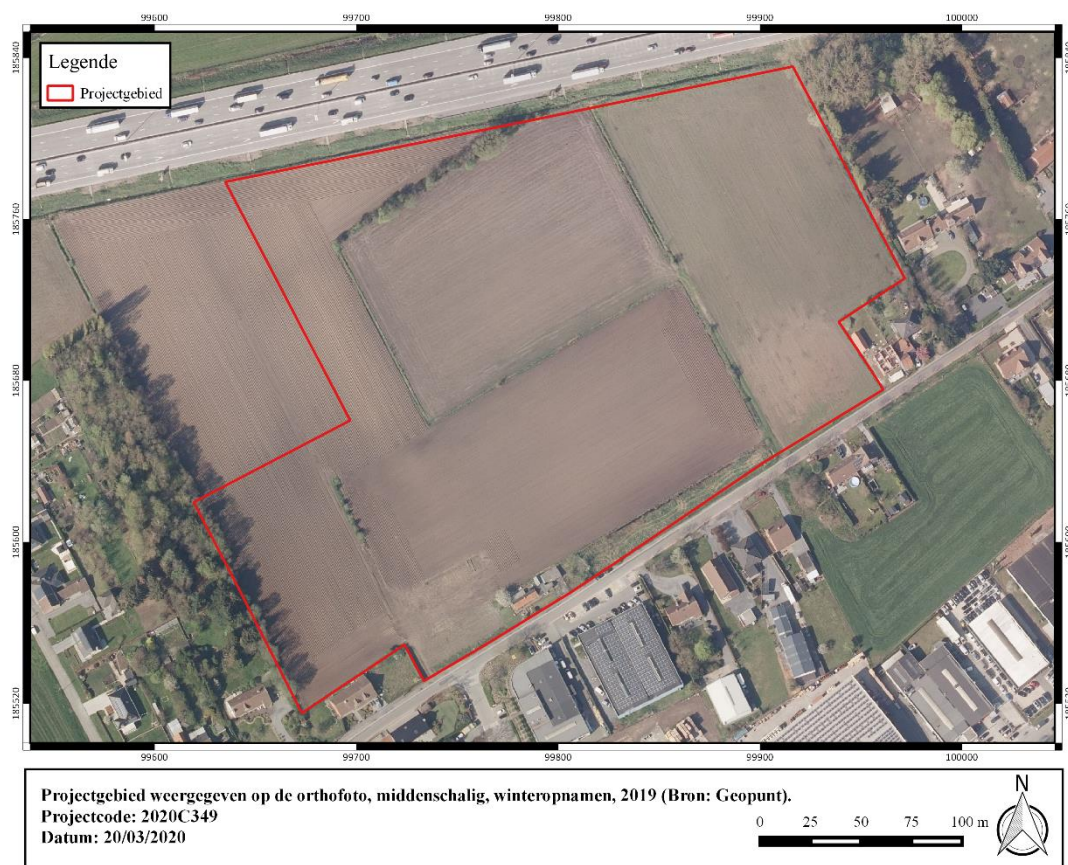

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De initiatiefnemer plant de ontwikkeling van een KMO-zone met meerdere bedrijfsunits en bijhorende infrastructuur aan de Heirweg 6 in de Pinte. Het onderzoeksgebied is ca. 6,7 ha groot en is heden integraal in gebruik als akkerland. Tegen de Heirweg bevinden zich enkele woningen, deze worden in het kader van de geplande werken gesloopt.

Volgens de traditionele landschappenkaart is De Pinte gelegen in de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei. De Pinte situeert zich op het Schelde-Leie interfluvium. Het plangebied is gelegen op een Weichseliaan terras dat ten noorden begrensd is door de Leie, en ten zuiden door de Bovenschelde. Op zo'n 120 m ten noorden van het plangebied stroomt de Duivebeek die via andere waterlopen in verbinding staat met zowel de Leie als de Bovenschelde. Het onderzoeksgebied is gelegen tussen de E17 en de Heirweg. Het terrein helt licht af richting het noorden. Het is niet gekend of de aanleg van de snelweg een impact heeft gehad op het bodemarchief. Het microreliëf verraadt een zekere mate van reliëfwijziging in het verleden, vermoedelijk in functie van de ontwatering van het terrein. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holocene die rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. De bodem bestaat uit matig nat tot matig droog zand waarbij lokaal een lemige bijmenging aanwezig kan zijn. Plaatselijk kunnen resten van Podzolvorming bewaard zijn, wat een indicatie kan zijn voor betere bewaringsomstandigheden m.b.t. archeologisch erfgoed. De locatie op iets hoger gelegen terrein tussen Leie en Schelde, vlakbij kleinere beekvalleien moet een aanzienlijke aantrekkingskracht hebben gehad op rondtrekkende jager-verzamelaars.

Cartografische bronnen geven een open landschap weer met een hoofdzakelijk agrarisch karakter. Op de kaart van Ferraris is het grootste deel van het onderzoeksgebied ingekleurd als akkerland. Centraal bevindt zich een perceel met bomen. Het verloop van de huidige Heirweg is reeds te herkennen. De straatnaam doet vermoeden dat deze weg een oudere oorsprong heeft en reeds lang een belangrijke verbinding vormt tussen verschillende bewoningskernen. De bewoning rondom het onderzoeksgebied heeft zich ontwikkeld langs het wegennet. Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied is op de Kabinetskaart geen bewoning weergegeven. Op de 19^e-eeuwse bronnen is wel bebouwing weergegeven ter hoogte van het onderzoeksgebied langs de Heirweg. Op de Vandermaelenkaart is in het westen van het onderzoeksgebied een noordwest-zuidoost gerichte weg weergegeven. Uit de orthofotosequentie valt een beperkte evolutie af te leiden inzake het landgebruik. Tot aan het luchtbeeld van 2016 is te zien dat het oorspronkelijke gebouwenbestand langs de Heirweg groter was. Ook zijn delen van het gebied in gebruik als weide en voorzien van een stalling of schuilhok. Deze structuren zijn allen verdwenen en op de jongere luchtbeelden is te zien hoe het volledige onderzoeksgebied is omgezet naar akkerland.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen of indicatoren gekend. Direct ten zuidoosten van het onderzoeksgebied werden bij veldprospecties wel lithische artefacten gerecupereerd. Ten noorden van de E17 werden reeds 2 proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd aan de Nieuwstraat en 'Moerkensheide'. Hierbij werden in hoofdzaak resten uit de vroegmoderne periode aangesneden waarbij verder vlakdekkend onderzoek weinig zinvol werd geacht. Ook verder noordwaarts bij prospecties aan de Bommelstraat en de Berkenlaan werden hoofdzakelijk postmiddeleeuwse relictten in kaart gebracht. Verder zuidwaarts op het grondgebied van deelgemeente Eke bracht noodonderzoek in functie van collectorwerken enkele sporen uit de metaaltijden aan het licht maar ook nederzettingenresten en funeraire sporen uit de Romeinse periode. Ook bij ouder, vlakdekkend onderzoek langs de N60 werden resten uit de metaaltijden maar vooral nederzettingssporen uit de Romeinse periode aangetroffen. Naast deze vastgestelde archeologische sites valt echter een

groot aantal indicatoren op die zijn opgenomen op het kaartblad van de CAI. Deze polygonen betreffen in hoofdzaak veldprospecties waar voornamelijk lithisch materiaal en keramiek uit de middeleeuwen is gerecupereerd. Hoewel de gekende waarden slechts een indicatief karakter hebben lijkt het er op dat oudere bewoningssporen uit de metaaltijden en Romeinse periode zich meer op de rand van de Scheldevallei bevinden, waarlangs eveneens een grote verspreiding van lithische artefacten en middeleeuws vondstmateriaal opgemerkt kan worden. Er kan uiteraard niet uitgesloten worden dat deze oudere resten zich ook uitstrekken over de volledige rug tussen de Leie en de Schelde. Het gebied moet een uiterst gunstige locatie geweest zijn voor zowel de mesolithische mens als vroege landbouwers.

Concreet kan op basis van de beschikbare gegevens uitgegaan worden van een aanzienlijke trefkans inzake archeologisch erfgoed ter hoogte van het projectgebied. Het bureauonderzoek heeft geen argumenten aan het licht gebracht die wijzen op een terrein waar verder archeologisch onderzoek niet langer kan leiden tot kenniswinst. De gekende waarden wijzen daarentegen op een verwachting inzake zowel artefactenconcentraties en resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. In eerste instantie dienen door middel van een landschappelijk bodemonderzoek de bodemopbouw en bewaringscondities geëvalueerd te worden. Blijken bodemhorizonten aanwezig die kunnen wijzen op gunstige bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactensites, dan is een verkennend archeologisch booronderzoek noodzakelijk. In het geval van een positieve staalname wordt lokaal overgegaan tot een waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten. Naast deze trefkans inzake steentijdsites wijzen de gekende waarden ook op nederzettingsresten en funeraire sporen uit jongere perioden. De meest geschikte onderzoeksmethode in functie van deze verwachting is een proefsleuvenonderzoek.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.